

УДК 331.5.024.5

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.199.139-143>

Богданович О.А.
кандидат економічних наук
Державний біотехнологічний університет
Bogdanovich Olga
PhD. in Economi Sc.
State Biotechnology University
<https://orcid.org/0000-0002-3277-8699>

РИНОК ПРАЦІ УКРАЇНИ: СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ МАЙБУТНЬОГО

Стаття присвячена дослідженню стану, проблем та перспектив розвитку сучасного ринку праці України за період 2020-2024 роки на основі статистичних даних та наукових публікацій. Було проведено комплексний аналіз ключових показників ринку праці, який охопив зайнятість населення за видами економічної діяльності, стан вакансій, рівень безробіття, динаміку мінімальної та середньої заробітної плати, а також вплив міграційних процесів. Дослідження структури зайнятості населення виявило загальну тенденцію до зниження, особливо в сферах освіти та сільськогосподарства. Показники рівня безробіття протягом досліджуваного періоду показали коливання: найвищий рівень зафіксовано у 2022 році, тоді як у 2023-2024 роках спостерігається поступове зниження. Визначено низку проблем на українському ринку праці: скорочення зайнятості, дефіцит кваліфікованих працівників, зниження доходів населення, активний відтік молоді за кордон, вплив мобілізації тощо. У статті досліджено питання державної підтримки національного ринку праці, зокрема приділено увагу захисту вразливих категорій населення. Також проаналізовано перспективи післявоєнного відновлення цієї сфери. Важливими заходами для досягнення зазначених цілей можуть стати такі програми: стимулювання народжуваності; сприяння поверненню трудових мігрантів; інтеграція ветеранів війни, жінок і молоді у сферу зайнятості; надання психологічної допомоги для подолання посттравматичних стресових розладів; підтримка ініціатив із відбудови та відновлення інфраструктури; а також розробка заходів для підтримки середнього і малого бізнесу.

Ключові слова: ринок праці, зайнятість, безробіття, вакансії, міграції, воєнні дії, відновлення.

THE LABOUR MARKET OF UKRAINE: PRESENT AND FUTURE PROSPECTS

The article is devoted to the study of the state, problems and prospects of development of the modern labour market of Ukraine for the period 2020-2024 based on statistical data and scientific sources. The Ukrainian labour market has always been distinguished by its diversity and ability to change in response to social and economic challenges. Even in the difficult conditions caused by the pandemic and war, it remains dynamic and demanding. The hostilities have led to profound transformations in all aspects of society. However, thanks to international support, the country's economic system has been able to withstand and adapt to the new reality. A comprehensive analysis of key labour market indicators was conducted, covering employment by type of economic activity, vacancies, unemployment, minimum and average wages, and the impact of migration processes. The study of the structure of employment revealed a general downward trend, especially in the fields of education and agriculture. The unemployment rate during the study period showed fluctuations: the highest level was recorded in 2022, while in 2023-2024 there was a gradual decline. A number of problems in the Ukrainian labour market have been identified: a reduction in employment, a shortage of skilled workers, a decline in incomes, an active outflow of young people abroad, the impact of mobilisation, etc. In general, the situation remains difficult due to the hostilities, which caused massive external and internal migration of the working-age population, which significantly affected economic activity and the labour market in general. The article examines the issues of state support for the national labour market, with a particular focus on the protection of vulnerable categories of the population. The prospects for post-war recovery in this area are also analysed. Important measures to achieve these goals may include the following programmes: stimulating the birth rate; facilitating the return of labour migrants; integrating war veterans, women and youth into the employment sector; providing psychological assistance to overcome post-traumatic stress disorders; supporting initiatives to rebuild and restore infrastructure; and developing measures to support small and medium-sized businesses.

Keywords: labour market, employment, unemployment, vacancies, migration, military operations, recovery.

JEL classification: E24, O15, J2, J3, J6, R23.

Постановка проблеми. Український ринок праці завжди відзначався своєю багатогранністю, змінювався разом із соціальними та економічними викликами. Навіть попри такі кризові ситуації, пов'язані з пандемією та війною, ринок праці України залишається динамічним і вимогливим [1].

Внаслідок повномасштабного вторгнення Росії Україна зазнала кардинальних змін у всіх сферах суспільного життя. Завдяки світовій підтримці економічна система країни витримала та змогла адаптуватися до нових обставин.

Починаючи з 2022 року серйозні випробування відбулися на ринку праці. Досі існує проблема в обмежених статистичних даних щодо реальної оцінки стану ринку праці в Україні. Інформація про сучасний стан та перспективи розвитку ринку праці потрібні для розроблення заходів ефективного економічного розвитку, а також для захисту найбільш уразливих груп працездатного населення та планування на майбутнє програм післявоєнної відбудови країни [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Економічна та міграційна кризи є основними чинниками погіршення ситуації на ринку праці України. Тільки за 2022 рік ВВП країни скоротилося більше ніж на 30 %, зросли ціни, знецінилась національна валюта, впав рівень доходів населення. Протягом 2022 року з України виїхало більше 8 млн осіб, майже 5 млн стали внутрішньо переміщеними особами. Введення воєнного стану, мобілізація також вплинули на ринок праці та зайнятість [2].

Серед українських дослідників вагомих внесок у дослідження теми ринку праці зробили відомі вчені такі як А. Колот, Е. Лібанова, Л. Лісогор, І. Петрова, В. Петюх, С. Тютюнникова, Л. Шевченко та ін. Досліджувалися питання формування факторів попиту та пропозиції на ринку праці, механізму дії його функціонування, сучасний стан та перспективи розвитку ринку праці в умовах війни і на майбутнє.

Дослідження сучасного ринку праці в Україні має чітко виражені риси, що відповідають тенденціям світової економіки, але український ринок праці зберігає свою унікальність, навіть попри економічні та

соціальні умови в країні.

На сьогодні значна частина зайнятості населення сконцентрована в галузях освіти, охорони здоров'я, роздрібній торгівлі, ІТ та банківській справі. Існують також відмінності в розрізі регіонів на попит та пропозицію праці. Так, наприклад, в великих містах західної та центральної України попит та пропозиція праці більше, ніж в східних регіонах (причина – наближення до кордонів з Росією та постійні обстріли).

Як уже згадувалося, працевлаштування значною мірою залежить від регіональних особливостей. Це зумовлено рівнем розвитку інфраструктури та економічною ситуацією в кожному конкретному регіоні. Особливо гостро ця проблема постає в сільській місцевості, де кількість вакансій значно менша порівняно з великими містами. Одним із можливих способів вирішення цієї ситуації є розвиток малого та середнього бізнесу, інвестування в регіональні інфраструктурні ініціативи та створення нових робочих місць [1].

Незважаючи на значний обсяг досліджень та публікацій з проблематики ринку праці в Україні нагальною є розробка шляхів його розвитку в сучасних умовах війни та перспективи післявоєнного відновлення на якісно новому рівні.

Метою статті є аналіз сучасного стану вітчизняного ринку праці, вивчення ключових проблем його функціонування та окреслення перспектив подальшого розвитку.

Виклад основних результатів дослідження. Аналіз статистичних даних зайнятості населення України за період 2020–2023 років (табл. 1) виявив значне скорочення рівня зайнятості у всіх галузях економічної діяльності. Найбільш суттєве зменшення зафіксовано в сфері освіти, де зайнятість знизилася на 96,7 %; це пов'язано з масовою міграцією педагогів та учнів. Значне падіння також спостерігається в сільському господарстві – на 83,2 %, що пояснюється окупацією територій, забрудненням та замінуванням земель. Натомість у таких сферах, як фінансова та страхова діяльність, охорона здоров'я, транспорт і промисловість, скорочення виявилось менш масштабним: зменшення становить 23,6 %, 26,4 %, 26,8 % і 28,4 % відповідно.

Таблиця 1

Зайнятість населення України за видами економічної діяльності за 2020–2023 рр., тис. осіб

Галузь	Роки				2023 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022	2023	
Сільське, лісове та рибне господарство	2721,2	2692,7	488,5	456,9	16,8
Промисловість	2358,6	2313,2	1808,5	1689,5	71,6
Будівництво	664,4	690,8	261,4	241,8	36,4
Торгівля	3648,7	3604,7	1911,4	1958,6	53,7
Фінансова та страхова діяльність	215,5	210,6	178,5	160,8	74,6
Освіта	1394,9	1244,0	37,2	46,8	3,3
Охорона здоров'я	935,4	913,4	694,9	688,4	73,6
Транспорт	975,2	961,0	747,1	714,1	73,2

Джерело: складено автором за [5, 6]

Згідно з даними Державної служби зайнятості, упорядкованого першого кварталу 2024 року послугами

працевлаштування скористалися понад 248 тисяч громадян, з яких 182 тисячі мали статус зареєстрованого

безробітного. Завдяки сприянню служби було забезпечено роботою 81 тисячу українців. Серед них працевлаштовано 3 тисячі внутрішньо переміщених осіб та 206 осіб з інвалідністю. Крім того, у центрах професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості пройшли навчання 12 тисяч безробітних [7].

Згідно з даними сайту *Robota.ua*, ситуація на ринку праці у 2024 році демонструє активізацію порівняно з попередніми роками, 2022-2023. Кількість відкритих вакансій наразі становить близько 90 % від довоєнного рівня. У листопаді 2024 року роботодавці опублікували на платформі *Work.ua* 109 467 оголошень про роботу, що на 7 % менше, ніж у жовтні. Подібна динаміка була зафіксована в 2021 році, коли в останній місяць осені розмістили понад 109 000 вакансій, повторюючи сезонні закономірності ринку праці. Якщо така тенденція триватиме протягом наступних місяців, кількість вакансій може поступово скорочуватися [4].

До кінця 2024 року кількість вакансій залишається на рівні 105–110 тисяч. За даними експертів сайту *Robota.ua*, активність пошукачів, яка різко знижувалася у період 2022–2023 років, у 2024 році стабілізувалася. Це сприяє підтриманню балансу між попитом і пропозицією на ринку праці. Лідером у розподілі вакансій є категорія «робочі спеціальності та виробництво». До десятки найбільш затребуваних професій на

сучасному ринку праці увійшли: вантажник, кухар, бармен, касир, комірник, водій, менеджер з продажу, продавець-консультант, різноробочий і бухгалтер. У 2024 році кількість пропозицій працевлаштування в цьому сегменті становила 20 292 вакансії. Сфера обслуговування перемістилася на другу позицію [8].

Як і у 2023 році, серед міст із найбільшою кількістю вакансій виділяються Київ, Львів, Дніпро та Одеса. Водночас у Харкові через близькість до зони бойових дій ці показники знизилися [3].

У 2024 році спостерігається зростання кількості пропозицій роботи для людей з інвалідністю та пенсіонерів — на 2 %. Проте для студентів вакансій стало менше на 1 %.

Найвища конкуренція наразі спостерігається на віддалених вакансіях, що відкриває можливості для впровадження більш гнучких умов праці. Зокрема, у таких регіонах, як Херсонська, Закарпатська, Чернівецька, Чернігівська та Черкаська області, знайти працівників офлайн стає значно складніше.

Одним із ключових показників економічного стану країни є рівень безробіття. Він формується під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників. У період з 2020 по 2024 роки рівень безробіття зріс через пандемію, військові конфлікти та економічну нестабільність (табл. 2).

Таблиця 2

Рівень безробіття в Україні за період 2020-2024 рр., %

	Роки					2024 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022	2023	2024	
Україна	9,5	10,7	18,5	17,4	14,3	+ на 4,8 відсоткові пункти

Джерело: складено автором за [9]

Упродовж досліджуваного періоду 2020-2024 років спостерігалися коливання рівня безробіття. Найвищий показник зафіксовано у 2022 році і становив 18,5 %. У 2023-2024 роках простежується тенденція до його зниження. Основними чинниками, що впливали на рівень безробіття, стали пандемія COVID-19 у довоєнний період та війна, яка почалася з 2022 року. Як результат, зменшився платоспроможний попит, що, у свою чергу, призвело до скорочення потреби у робочій силі.

Хоча рівень безробіття у 2024 році у порівнянні з 2023 роком знизився на 3,1 відсоткові пункти, ринок праці залишається нерівномірним та безробіття залишається високим.

Переважає більшість шукачів роботи та зайнятих спеціалістів вважають можливість працювати у віддаленому або гібридному форматі. За 2024 рік можливість працювати віддалено для українців зросла до 44,6 % у порівнянні з 2023 роком (32,9 %) [13].

Проаналізувавши рівень безробіття за регіонами, можна відзначити, що найбільш критична ситуація спостерігається у східних областях, які зазнали значних втрат через бойові дії. Відновлення ринку праці в цих регіонах залишається вкрай складним через руйнування інфраструктури та масову міграцію робочої сили. У західних і центральних областях ситуація набагато стабільніша, а рівень безробіття суттєво нижчий. Це стало причиною того, що чимало підприємств

зі сходу країни змогли здійснити переїзд та успішно адаптуватися до нових умов.

Під впливом зростання попиту на робочу силу рівень безробіття в економіці поступово знижуватиметься, хоча залишатиметься вищим за показники, зафіксовані до початку війни. Згідно з прогнозом Національного банку України, у 2025 році показник безробіття сягне 11,6 %, а у 2026 році знизиться до 10,6 %. На його формування впливатимуть довготривалі диспропорції на ринку праці, зумовлені насамперед обмеженою пропозицією кваліфікованих працівників. Ця проблема пов'язана з наслідками війни, зокрема зі складнощами реінтеграції демобілізованих осіб у трудову діяльність [14].

На стан сучасного українського ринку праці також вплинули вимушені міграції населення: внутрішня та зовнішня. Багато висококваліфікованих спеціалістів мігрували за кордон в пошуках кращих умов праці та вищих зарплат. Частина зовнішньої міграції збільшилася у разі з 2022 року внаслідок воєнних дій. Внутрішня міграція, що також викликана війною та економічними проблемами, вплинула на регіональні ринки праці. З початку 2022 року майже 9 млн українців перебувають за кордоном, з них близько 3 млн осіб – трудові мігранти [10].

Ще один головний показник вітчизняного ринку праці – заробітна плата українців. В Україні зарплата

різна залежно від регіону та галузі. Найвищі зарплати спостерігаються в ІТ-секторі, фінансових послугах та інженерії. Також є відмінність в заробітній платі в залежності від регіону. Наприклад, в Києві зарплата

значно вища, ніж в інших великих містах та сільських регіонах. Мінімальна та середня заробітні плати за досліджуваний період зросли майже на 70 % і у 2024 році склали відповідно 8000 грн та 17486 грн (табл. 3).

Таблиця 3

Мінімальна та середня заробітні плати в Україні за 2020-2024 рр.

Заробітна плата	Роки					2024 р. у % до 2020 р.
	2020	2021	2022	2023	2024	
Мінімальна заробітна плата, грн	4723	6000	6500	6700	8000	169,4
Середня заробітна плата, грн	10340	12993	13376	14308	17486	169,1

Джерело: складено автором за [11, 12]

У 2024 році найбільші заробітні плати спостерігаються у таких категоріях: охорона та безпека — 70000 грн, нерухомість — 44000 грн, продажі й закупівлі — 30000 грн. Окрім цього, високі доходи можуть отримувати військовослужбовці, ІТ-фахівці, керівники відділів, брокери, медіабайери, водії-міжнародники, рихтувальники, стоматологи, мотористи, автоелектрики, арматурники, бурильники та керамісти. Заробітна плата фахівців цих професій у середньому варіюється в діапазоні від 40000 до 60000 грн.

Варто також звернути увагу на державну підтримку для вразливих категорій населення, зокрема молоді, переселенців та людей з обмеженими можливостями. Чинні державні програми, спрямовані на скорочення рівня безробіття, є ключовим елементом соціальної політики України. Ці ініціативи передбачають фінансову допомогу, сприяння у працевлаштуванні, розвиток підприємницької діяльності (включаючи гранти на започаткування власного бізнесу) та навчання цифровим навичкам [1].

Українське трудове законодавство адаптується до нового ринку праці, пов'язаного з пандемією, війною, віддаленою роботою. Захист прав працівників, боротьба з безробіттям – це основні закони, що регулюють зайнятість населення. Але у зв'язку з трансформацією на ринку праці в трудове законодавство вносяться деякі зміни.

Наразі досить складно прогнозувати розвиток сучасного ринку праці, адже на нього впливають кілька важливих чинників: війна, внутрішні реформи та глобальні економічні зміни. Після завершення війни відновлення України вимагає значних ресурсів, зокрема великої кількості робітників у сферах будівництва, енергетики та інфраструктури.

Висококваліфіковані фахівці стануть затребуваними в галузях інформаційних технологій, наукових досліджень та медицини. Глобальні тренди, такі як цифровізація та впровадження штучного інтелекту, кардинально змінюватимуть ринок праці. Це створить необхідність у нових знаннях і навичках.

Ще у 2022 році було окреслено два можливих

сценарії розвитку ринку праці в Україні: негативний і позитивний. За умов негативного сценарію очікується зменшення кількості працездатного населення та зростання числа непрацездатних, підвищення рівня інвалідності серед громадян, відтік жінок та молоді за кордон, збільшення структурного безробіття, дефіцит кваліфікованих кадрів, зростання числа мобілізованих та поширення неформальної зайнятості. Для пом'якшення наслідків такого розвитку подій ключову роль відіграватимуть заходи, спрямовані на підтримку зайнятості.

Позитивний сценарій, хоча і несе значні ризики, враховує аналогічні виклики, проте передбачає активне впровадження програм, які мають попереджувати, долати та мінімізувати вплив ризиків і наслідків війни. Серед пріоритетних заходів можуть бути: ініціативи зі стимулювання народжуваності, програми для повернення мігрантів, створення нових робочих місць для ветеранів війни, жінок та молоді, надання психологічної допомоги постраждалим від посттравматичних розладів, а також проекти з відбудови інфраструктури та підтримки малого і середнього бізнесу [2].

Висновки. Воєнні дії, мобілізація та міграція в Україні спричинили значні економічні виклики, зокрема дефіцит робочої сили, переорієнтацію жінок на професії, які раніше вважалися «чоловічими», скорочення кількості робочих місць, зростання безробіття (особливо серед молоді та людей середнього віку), зниження середнього рівня заробітної плати, насамперед у регіонах, які зазнали бойових дій. Також відбувається масштабна внутрішня та зовнішня міграція працездатного населення, що супроводжується зростанням витрат державного бюджету на соціальну підтримку.

Після завершення війни країна постане перед необхідністю тривалого відновлення економіки, у процесі якого ринок праці відіграватиме одну з ключових ролей. Післявоєнний період сприятиме появі нових можливостей у вигляді додаткових вакансій для фахівців різних сфер. Державна підтримка зайнятості населення стане важливим елементом цього відновлення.

Список використаних джерел:

1. Ринок праці в Україні: Аналіз, тенденції. (2025). URL: <https://bizmag.com.ua/rynok-praczi-v-ukrayini/>.
2. Судаков М., Лісогор Л. (2023). Ринок праці України: стан, тенденції та перспективи 2022–2023: стан, тенденції та перспективи. Державна служба зайнятості України, Федерація роботодавців України, Міністерство освіти і науки України, Європейський банк реконструкції та розвитку, Фонд міжнародної солідарності (Solidarity

Fund PL). URL: https://solidarityfund.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/ebrd_ukraine-lm-1.pdf.

3. Ринок праці в Україні: підсумки 2024 року. (2024). URL: <http://pmguinfo.dp.ua/ukraina/8563-rinok-pratsi-v-ukrajini-pidsumki-2024-roku>.
4. Ринок праці пропонує понад 100 000 вакансій: кого шукають роботодавці. (2024). URL: <https://surl.li/vlhzok>.
5. Статистичний щорічник України. (2022). Державна служба статистики України. URL: <https://surl.li/adkenr>.
6. Кількість зайнятих працівників на підприємствах за їх розмірами за видами економічної діяльності. (2023). Державна служба статистики України. URL: <https://surl.li/axjzab>.
7. Державна служба зайнятості: результати роботи за 1 квартал 2024 року. URL: <https://surl.li/sojeek>.
8. Безліч вакансій та вищі зарплати: яка ситуація на ринку праці в Україні. (2024). URL: <https://surl.li/wvclpr>.
9. Офіційне безробіття в Україні впало до історичного мінімуму. (2025). URL: <https://surl.li/fcdnrw>.
10. Втеча від війни чи свідомий виїзд. Як змінилася міграція з України і якими будуть її наслідки. (2024). URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c93px84133jo>.
11. Мінімальна заробітна плата. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/min/index.php>.
12. Середня заробітна плата за даними ПФУ Мінфін. (2024). URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/average/pfu/2024/>.
13. Ринок праці не збавляє обертів: шукачам пропонують понад 117 000 вакансій та збільшення зарплати на 5 %. (2024). URL: <https://surl.li/oarley>.
14. Скільки українців були безробітними у 2024. (2025). URL: <https://thepage.ua/ua/news/riven-bezrobittya-u-2024-yak-zminivsyua-rinok-praci>.

References:

1. Rynok pratsi v Ukraini: Analiz, tendentsii, prohnozy [прогнози [Labour market in Ukraine: Analysis, trends, forecasts]. (2025). Retrieved from : <https://bizmag.com.ua/rynok-praczi-v-ukrajini/>. [in Ukrainian].
2. Sudakov M., & Lisohor L. (2023). Rynok pratsi Ukrainy: stan, tendentsii ta perspektyvy 2022–2023: stan, tendentsii ta perspektyvy [Ukrainian Labour Market: Status, Trends and Prospects 2022–2023: Status, Trends and Prospects]. Derzhavna sluzhba zainiatiosti Ukrainy, Federatsiia robotodavtsiv Ukrainy, Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, Yevropeyskyi bank rekonstruksii ta rozvytku, Fond mizhnarodnoi solidarnosti (Solidarity Fund PL). Retrieved from: https://solidarityfund.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/ebrd_ukraine-lm-1.pdf. [in Ukrainian].
3. Rynok pratsi v Ukraini: pidsumky 2024 roku [Labour market in Ukraine: results of 2024]. (2024). Retrieved from: <http://pmguinfo.dp.ua/ukraina/8563-rinok-pratsi-v-ukrajini-pidsumki-2024-roku>. [in Ukrainian].
4. Rynok pratsi proponuie ponad 100000 vakansii: koho shukaiut robotodavtsi [The labour market offers more than 100,000 vacancies: what employers are looking for]. (2024). Retrieved from: <https://surl.li/vlhzok>. [in Ukrainian].
5. Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy. (2022). Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Retrieved from: <https://surl.li/adkenr>. [in Ukrainian].
6. Kilkist zainiatykh pratsivnykiv na pidpriemstvakh za yikh rozmiramy za vydamy ekonomichnoi diialnosti [Number of employees at enterprises by size by type of economic activity]. (2023). Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Retrieved from: <https://surl.li/axjzab>. [in Ukrainian].
7. Derzhavna sluzhba zainiatiosti: rezultaty roboty za 1 kvartal 2024 roku [State Employment Service: performance results for the 1st quarter of 2024]. Retrieved from: <https://surl.li/sojeek>. [in Ukrainian].
8. Bezlich vakansii ta vyshchi zarplaty: yaka sytuatsiia na rynku pratsi v Ukraini [Plenty of vacancies and higher salaries: what is the situation on the labour market in Ukraine]. (2024). Retrieved from: <https://surl.li/wvclpr>. [in Ukrainian].
9. Ofitsiine bezrobittia v Ukraini vpalo do istorychnoho minimumu [Official unemployment in Ukraine falls to historic low]. (2025). Retrieved from: <https://surl.li/fcdnrw>. [in Ukrainian].
10. Vtecha vid viiny chy svidomyi vyizd. Yak zminylasia mihratsiia z Ukrainy i yakymy budut yii naslidky [Escape from war or deliberate departure. How has migration from Ukraine changed and what will be its consequences]. (2024). Retrieved from: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c93px84133jo>. [in Ukrainian].
11. Minimalna zarobitna plata. Minfin [Minimum wage]. (2024). Retrieved from: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/min/index.php>. [in Ukrainian].
12. Serednia zarobitna plata za danymy PFU Minfin [Average salary according to the Pension Fund of Ukraine Ministry of Finance]. (2024). Retrieved from: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/average/pfu/2024/>. [in Ukrainian].
13. Rynok pratsi ne zbvliiaie obertiv: shukacham proponuiut ponad 117000 vakansii ta zbilshennia zarplaty na 5% [The labour market is not slowing down: job seekers are offered more than 117000 vacancies and a 5% salary increase]. (2024). Retrieved from: <https://surl.li/oarley>. [in Ukrainian].
14. Skilky ukraintsiv byly bezrobitnymy u 2024 [How many Ukrainians were unemployed in 2024]. (2025). Retrieved from: <https://thepage.ua/ua/news/riven-bezrobittya-u-2024-yak-zminivsyua-rinok-praci>. [in Ukrainian].